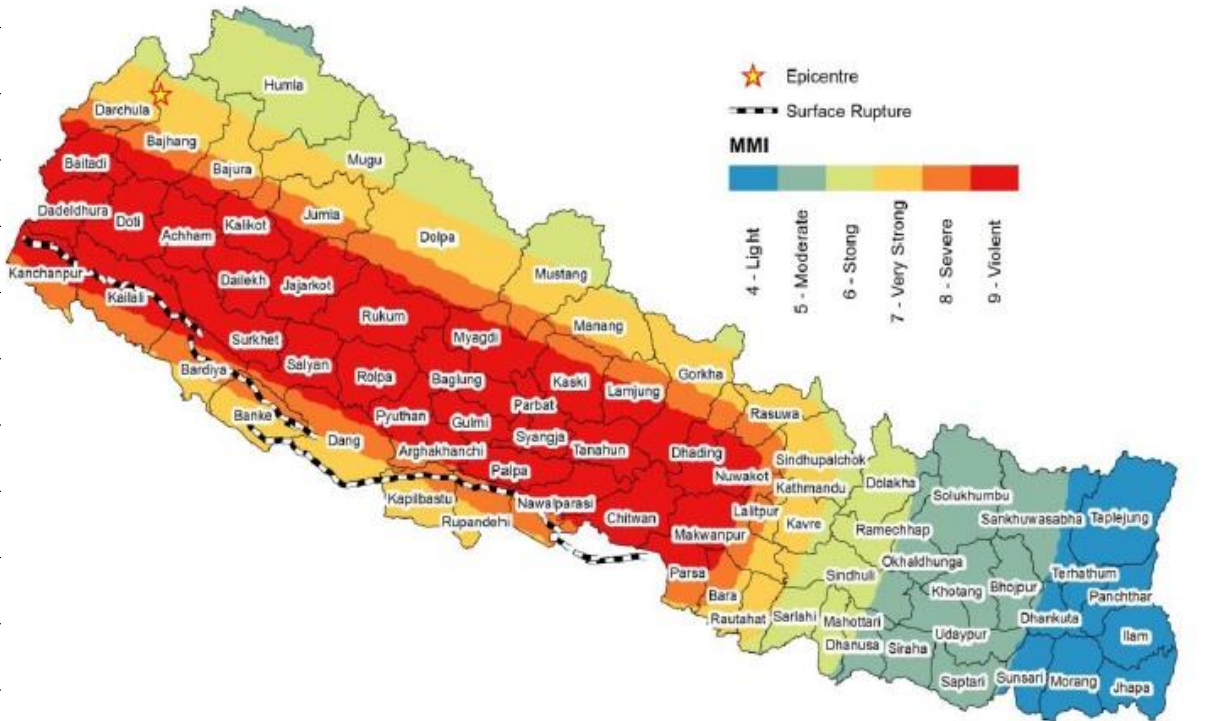

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

दार्चुला जिल्ला शाखा, खलंगा

Earthquake Contingency Plan

फागुन २०७४

प्रकाशन मिति	:	२०७४ (२०१८)
प्रकाशक	:	नेरेसो, दार्चुला जिल्ला शाखा
सर्वाधिकार	:	नेरेसो, दार्चुला जिल्ला शाखा
प्राविधिक सहयोग	:	NRCS DP-DRR Program
फोन नं.	:	०९३-४१००६६, ४१०१३३
फ्याक्स नम्बर	:	०९३-४१०१३३
इमेल	:	darchulanrcs72@gmail.com
वेबसाइट	:	www.nrcs.org

संक्षिप्त शब्दहरूको सूची:

नेरेसो	:	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
NRCS	:	Nepal Red Cross Society
DC	:	District Chapter
SC	:	Sub Chapter
HQ	:	Head Quarter
EQ	:	Earthquake
DM	:	Disaster Management
NDRT	:	National Disaster Response Team
DDRT	:	District Disaster Response Team
CBERT	:	Community Base Emergency Response Team
CADRE	:	Community Action for Disaster Response
PHiE	:	Public Health in Emergency
WASH	:	Water Sanitation and Hygiene
DDMC	:	District Disaster Management Committee
DEOC	:	District Emergency Operation Center
HTC	:	Humanitarian Country Team

विषय सूची

भाग-१

१. जिल्लाको चिनारी

भाग-२

१. आकस्मीक योजनाका उद्देश्य तथा प्रस्वावना
२. दार्चुला जिल्लाको नक्शा
३. भुकम्पको चिनारी
४. कार्य संचालनको सन्दर्भ

भाग-३

१. भुकम्प परिदृश्य तथा योजनाका अवधारणाहरू

भाग-४

१. परिचालन हुने क्षमता र स्रोतहरू
२. संगठनात्मक जिम्मेवारी र संरचना

भाग-५

१. भुकम्प प्रतिकार्य संरचना तथा काम कारवाहीहरू
२. विषयगत जिम्मेवारी
३. पूर्वतयारी प्राथमिकता
४. अनुसुचिहरू

भाग- १

१. दार्चुला जिल्लाको चिनारी:

नेपालको परिवर्तित भौगोलिक एवं राजनीतिक संरचना अनुसार दार्चुला जिल्ला प्रदेश नं. ७ मा अवस्थित छ । यस जिल्लाको दुई शक्तिशाली राष्ट्र भारत र चीनसंग सिमाना जोडिएको छ । दार्चुला जिल्लाको नाम दार्चुला कसरी रहन गयो भन्ने सम्बन्धमा कुनै लिखित प्रमाण प्राप्त नभएतापनि विभिन्न किंवदन्तिहरु सुन्न पाईन्छन् । दार्चुला शब्द उच्चारण गर्दा दारचूला भए पनि स्थानिय भाषाको दुईवटा शब्द धार र चूला वाट विकसित भएको हो । स्थानिय भाषामा धारको अर्थ पहाडको अग्लो चुचुरो र चुलाको अर्थ चुल्हो हुन्छ । यस भेगमा खान पकाउन प्रयोग गरीने चुल्होहरु प्रायः एक समानका तिन ओटा ढुङ्गाहरुमा माटो पोतेर चुचुरो को आकारमा वनेका हुन्छन् । यसरी तिनै तिर चुचुरो (धार) जस्तो चुल्हो बनाई खान पकाउने ठाउँ भएकोले धारचुला नाम रहेको र धारचुला पछि अपभ्रम्स भई दारचुला र त्यसपछि दार्चुला वन्न गएको हो भन्ने एक थरिको भनाई रहेको छ ।

१.१ भौगोलिक विवरण

प्रदेश नं ७ अर्न्तगत महाकाली अंचलका ४ जिल्लामध्ये दार्चुला पनि एक हो । यस जिल्लाको पूर्वमा बझाङ्ग जिल्ला, पश्चिममा भारतको उत्तरांचल प्रदेशको पिथौरागढ जिल्ला, उत्तरमा चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत र दक्षिणमा बैतडी जिल्ला रहेको छ । विश्व मानचित्रमा २९° ३६' उतरी अक्षांस देखि ३०° १५' उतरी अक्षांस सम्म र ८०° २२' पूर्व देशान्तर देखि ८१° ०९' पूर्व देशान्तरसम्म फैलिएको यस जिल्लाको जम्मा क्षेत्रफल २३२२ वर्ग कि.मी रहेको छ । यो जिल्लामा समुद्र सतहवाट ५१८ मीटरको उचाई देखि ७१३२ मिटर सम्मको उचाई भएको अपि हिमाल यस जिल्लाको प्रमुख आकर्षण हो । त्यस्तै चीनको तिब्बत क्षेत्रमा अवस्थित हिन्दुहरुको महत्वपूर्ण तीर्थस्थल तथा पर्यटकीय महत्वसमेत बोकेको मानसरोवर जाने नेपालको प्रमुख मार्गको रूपमा दार्चुला जिल्लाको चर्चा पाएको छ ।

१. अक्षांस २९° ३६' देखि ३०° १५' उत्तर सम्म

देशान्तर ८०° २२' देखि ८१° ०९' पूर्व

२. सिमाना :: पूर्व बझाङ्ग पश्चिम भारतको पिथौरागढ जिल्ला

उत्तर तिब्बत (चीन) , दक्षिण बैतडी जिल्ला

३. क्षेत्रफल २३२२ वर्ग कि.मी.

४. औषत लम्वाई ९२.५ कि.मी

५. औषत चौडाई ४२.५ कि.मी

१.१(ख) भौगोलिक विभाजन :भौगोलिक दृष्टिकोणले दार्चुला जिल्लालाई ४ भागमा बाड्न सकिन्छ,

अ) नदीले बनाएको फाट तथा बेसीहरु (समथर प्रदेश) :

महाकाली, चौलानी र अन्य त्यस्तै ठूला खोला नालाहरुको किनारमा अवस्थित भित्रि मधेशसँग तुलना गर्न सकिने समथर उब्जाउ फाँटहरु समथर प्रदेश अर्न्तगत पर्दछन् । जिल्लाको प्रमुख अन्न भण्डारको रूपमा रहेको यो फाँट र बेसीहरुमा जनसंख्याको चाप पनि अत्याधिक रहेको छ , उकू, लाली, दत्तू , गोकुलेश्वर, शिखर, देथला, धाप, खलंगा आदि गा.वि.स हरु यस प्रदेशका उदाहरण हुन् ।

आ) पहाडी भाग :-

यस जिल्लाको मध्यभागमा रहेको उच्च समस्थली यस प्रदेशअर्न्तगत पर्दछन् । समथर भू भागको तुलनामा केही कम उत्पादन हुने भएतापनि अपेक्षाकृत उब्जाउ क्षेत्र नै मानिन्छ । शंकरपूर, भगवती, रानीशिखर, रिठाचौपाता, ग्वानी, डाडाकोट, हिकिला, आदि गा.वि.स हरु यस प्रदेशमा पर्दछन् ।

इ) लेकाली भाग :-

लेकाली भाग प्राकृतिक सौन्दर्यताले भरिपूर्ण तर अन्न उत्पादनका दृष्टिकोणले कम उर्वर छ । प्रायः हेमन्त ऋतुमा हिमपात हुनु यस भागको विशेषता हो । लेकाली प्रदेशअर्न्तगत सुन्सेरा, राप्ला, खण्डेश्वरी, घुसा, इयरकोट आदि गा.वि.स.हरु पर्दछन् ।

ई) हिमाली भाग :-

जिल्लाको उत्तरपट्टिको चीनको स्वशासित क्षेत्र तिब्बत संग सीमा जोडिएको सामान्यतया बाह्रै महिना हिँउले ढाकिएको क्षेत्रमा उत्पादन मात्रै होइन मानिसहरुको बसोबाससमेत नगण्य छ । हिँउदमा तल बेसी खलंगा भर्ने र गृष्ममा फर्किने यहाँ बसोबास गर्ने ब्याँसी (सौका) समुदायको प्रमुख बासस्थान भएको व्यास गा.वि.स यस प्रदेशको उदाहरण हो ।

१.१(ग) प्रमुख नदी ताल तलैया सम्बन्धी विवरण :

नेपाल र भारतको सीमा नदीको रूपमा बग्ने महाकाली नदी र यस जिल्लाको पूर्वपट्टि बैतडी जिल्ला संग जोडिएर बग्ने चमेलिया नदी दार्चुला जिल्लाका प्रमुख नदीहरु हुन । यी ठूला नदि बाहेक यहाँ तिकरंखोला ,कालागाड ,नौगाड ,थालीगाड ,लास्कु खोला ,आदि उल्लेखनिय खोलानाला हुन् । दार्चुला जिल्ला जलस्रोतको हिसाबमा धनी जिल्लाका रूपमा चिनिन्छ । यहाँ रहेका नदीनालाहरुमा लघु तथा बृहत जलविद्युत आयोजनाहरु संचालन गर्न सकिने सम्भावना रहेको छ । हाल चौलानी नदीमा ३० मेगावाट क्षमताको जलविद्युत आयोजना निर्माणको क्रममा रहेको छ । यस जिल्लामा सुरमासरोवर, ब्रहमदह , रिडदे ताल, आदि ताल तलैयाहरु रहेका छन् ।

१.१(घ).प्रमुख धार्मिक तथा पर्यटकीय क्षेत्र :

- १) अपी हिमाल ७९३२ मी.(व्यास) ८) मालिकार्जन मन्दिर
- २) व्यास हिमाल ६७७० (व्यास) ९) लटीनाथ मन्दिर
- ३) नाम्पा ६७५४ मी.(व्यास)
- ४) महलको भग्नावशेष (उकू)
- ५) सुरमासरोवर ताल (खण्डेश्वरी)
- ६) लिपु लेक ५००० मीटर
- ७) धर्मी गुफा (खण्डेश्वरी)

१.१ ड. व्यापारीक महत्वका स्थानहरु: खलगा बजार, गोकुलेश्वर, तिङ्कर छाउरु, जोलजिवी, पस्ति, दल्लेक ।

१.२ हावा पानी

दार्चुला जिल्लाको भौगोलिक बनोटमा देखिएको विविधता भै हावापानी तथा वातावरणमा पनि विषमता देखिन्छ। तसर्थ यस जिल्लाको हावापानीलाई देहाय बमोजिम विभाजन गर्न सकिन्छ।

(क) हिमाली हावापानी :- यस जिल्लाको ४८७८ मीटर उचाइ भन्दा माथिको भू-भागमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ। जहाँ बाह्रै महिना हिँउले ढाकिएको हुन्छ र मानव बसोबास पाईदैन।

(ख) लेकाली हावापानी :- यस किसिमको हावापानी उच्च हिमाली भेगहरुमा हिमरेखाको मुनितिर पाईन्छ। जो हिँउदमा हिँउले ढाकिने र गर्मीमा नाङ्गे हुन्छ। व्याँस गा.वि.स.मा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ।

(ग) ठण्डा शितोष्ण हावापानी :- गृष्ममा गर्मी अनुभूति नहुनु र हिँउदमा तुलनात्मकरूपमा बढी चिसो हुने करिब २१३४ मीटर भन्दा माथिको भूभागमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ। सिप्टी, खण्डेश्वरी र सुन्सेरा आदि गा.वि.स. हरूमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ।

(घ) समशितोष्ण हावापानी :- जिल्लाको मध्यभागमा रहेका समुद्र सतहबाट ९१५ मीटर देखि २१३४ मीटरको उचाईमा रहेका गा.वि.स.हरुमा यस किसिमको हावापानी पाईन्छ। गृष्ममा धेरै गर्मी र हिँउदमा साँढै चिसो अनुभूती नहुनु यहाँको मुख्य विशेषता हो। रिठाचौपाता, शंकरपुर, छापरी आदी गा.वि.स.हरुमा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ।

(ङ) उष्ण हावापानी :- जिल्लाको पश्चिम दक्षिणमा नदीका बेसीहरुमा उष्ण हावापानी पाईन्छ। ग्रीष्ममा अत्याधिक गर्मी र हिँउदमा आंसिकरूपमा चिसो हुनु यहाँको हावापानीमा पाईने मुख्य विशेषता हो। खासगरी गोकुलेश्वर, दत्तु, लाली, उकु आदि गा.वि.स.मा यस प्रकारको हावापानी पाईन्छ।

१.५ प्राकृतिक सम्पदा वन जंगल

दार्चुला जिल्लाको कूल क्षेत्रफल २,३२,९६० हेक्टर रहेकोमा यस जिल्लाको भू वर्गीकरण लाई दृष्टिगत गर्दा ९६४३२ हेक्टर जमिन उच्च हिमाली भेगमा, ८८८९६ हेक्टर जमिन उच्च पहाडी भेगमा र ४७७९२ हेक्टर जमिन मध्य पहाडी भेगमा पर्दछ। जिल्लाको २,३२,९६० हेक्टर मध्ये १६०५३ हेक्टर जमिनमा मात्र कृषि उत्पादन हुने हुदां र त्यस मध्ये १४.९ प्रतिशत जमीनमा सिंचाईको सुविधा रहेको छ। औसत जग्गा प्रति परिवार ०.५ हेक्टर रहेको र यस जिल्लाको निम्नलिखित भू-उपयोगिता रहेको छ।

किसिम	क्षेत्रफल हेक्टरमा	प्रतिशत
वन क्षेत्र	७२९८२.३	३१.३३
चरिचरण क्षेत्र	२४९६४.०	१०.७२
कृषि क्षेत्र	६१२१५.०	२६.२८
भाँडी, वुट्यान	६५५५.०	२.८१
अन्य	६७२४३.०	२८.८६
जम्मा	२,३२,९६०	१००.०

१.६ राजनैतिक तथा प्रशासनिक विभाजन

- स्थानिय तह : ९
  - नगरपालिका : २ (महाकाली र शैल्यशिखर)
  - गाउँ पालिका : ७ (व्याँस, दुहुँ, मालिकार्जुन, लेकम, मारमा, नौगाड र अपिहिमाल)
- संसदीय निर्वाचन क्षेत्र संख्या : १
- प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र संख्या : २

१.८ जनसंख्या (२०६८ सालको जनगणना अनुसार)

- कुल जनसंख्या : १३३२७४ (पुरुष ६३६०५ र महिला ६९६६९)
- घरधुरी संख्या : २४६०४
- जनसंख्या वृद्धि दर : ०.८८

स्रोत: जिल्लाको वस्तुगत विवरण २०७४

१.९ प्रमुख जातजाती क्षेत्री, ब्राह्मण, कामी,, , ठकुरी, दमाइ/ढोली, लोहार, दशनामीसन्ध्यासी, व्याँसी सौका, मगर, बादी, तामाङ, शेर्पा, थारु, नेवार, गुरुङ, पहरी, मुसलमान, राउटे, राई, टमटा, सार्की, कोली, भूल आदी ।

१.१० शैक्षिक संस्थाहरू

माध्यमिक विद्यालय : ४५

आधारभूत विद्यालय २८२

बाल विकास केन्द्र २५०

(सामुदायिक २५०)

उच्च मा.वि. २५

प्राविधिक विद्यालय CTEVT ४

क्याम्पस ७

स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७४

संचार/पत्रिका प्रकाशन

- दार्चुला सन्देश, मानसरोवरदैनिक तथा कालापानी पोष्ट, साप्ताहिक र अपि सन्देश अर्द्ध साप्ताहिक पत्र पत्रिका
- कालापानी, नयाँ नेपाल, दार्चुला, सारथी, मालिकार्जुन, चौलानीस्थानीय एफ.एम. रेडियो
-

कल कारखानाहरू

ब्लक, क्रसर समिलहरू, मिलहरू, पशु वधशाला, होजियारी, तानहरू मसला उद्योग, जडिबुटी प्रशोधन केन्द्र, अल्लो प्रशोधन केन्द्र, नेपाली कागज निर्माण उद्योग, नमकिन उद्योग, बेकरी, डेरी, सिलाइ सेन्टरहरू आदि ।

१.११ स्वास्थ्य सेवाको अवस्था :

- अस्पताल : २
- प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र : १
- स्वास्थ्य चौकी : ४०
- क्लिनिक: : ११
- सामुदायिक स्वास्थ्य ईकाई : ६
- जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र : २

१. भुकम्प आकस्मिक योजनाको उद्देश्य तथा प्रस्तावना:

१.१ सामान्य उद्देश्य :

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखाले भुकम्प जन्य आपत्कालमा आफ्नो स्रोत र साधनको उचित प्रयोग गरि विपद् प्रतिकार्य कार्य प्रभावकारी तथा क्रमबद्ध रुपमा परिचालन गरि भुकम्पबाट हुने जोखिम न्यूनिकारण गर्नको लागि यो आकास्मिक योजना (Earthquake ContingencyPlan)निर्माण गरेको छ ।

१.२ विशिष्ट उद्देश्य :

- यस योजना वाट जिल्ला शाखा तथा उपशाखा संग भएका स्रोत परिचालन गरि भुकम्पबाट प्रभावित परिवारहरुका लागि प्रतिकार्य गर्न सहज हुने ।
- विपद्को समयमा प्रभावकारी ढङ्गले प्रतिकार्यमा सहभागी हुनका लागि पद्धति, संरचनाहरु बनाउने तथा उपयुक्त तयारी गर्ने ।
- उपयुक्त तथा प्रभावकारी प्रतिकार्य योजना कार्यान्वयन तथा समन्वयका लागि आवश्यकता पहिचानलाई मध्यनजर गरिने ।
- श्रोत तथा क्षमतामा कमी तथा संरचनाहरुमा क्षति हुँदा पनि प्रभावकारी प्रतिकार्यमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखाका सबै तहका संरचनाहरु संलग्न हुने ।
- आपत्कालीन प्रतिकार्यका लागि प्रभावकारी प्रवेश, परिचालन, अभियानका राष्ट्रिय औजारहरुको प्रयोग सुनिश्चित गर्नका लागि प्रकृयाहरु स्थापित गरिने ।

यो दस्तावेजले नेपाल रेडक्रस सोसाइटी जिल्लाशाखा ,उप शाखाका पदाधिकारी तथा कर्मचारीको भूमिका र जिम्मेवारीहरु निर्दिष्ट गरि लक्ष्यहरु प्राप्त गर्न आवश्यक कार्यहरु यस योजनामा हुनेछ । यस योजनामा प्राथमिकतावद्ध तैयारी कार्य योजनाहरु रहेको छ यस योजना वार्षिक रुपमा अध्यावधीक हुनेछ । यस योजनामा निर्माण पछि आफ्नै तयारीमा पनि सुधार हुन मद्दत गर्नेछ ।

१.३ दिशानिर्देश :

यो आकस्मिक योजना मिति २०७४ फागुन३ गते पहिलो पटक नेपाल रेडक्रस जिल्ला शाखा दार्चुलामा संचालित नेपाल मध्य तथा सुदूर पश्चिम क्षेत्रमा राष्ट्रिय प्रणाली मार्फत आपत्कालिन प्रतिकार्यका लागि पूर्वतयारी अभिवृद्धि कार्यक्रम(DP-DRR) को प्राविधिक सहयोगमा यो योजना निर्माण गरिएको हो । यस योजनामा जिल्ला शाखाको संजाल मार्फत कृत्रिम घटना अभ्यास गर्न र विपद्को समयमा प्रतिकार्यमा सहजता हुनेछ ।

कार्य संचालनको सन्दर्भ :

भौगोलिक

खण्ड	ध्यान दिनु पर्ने कुरा
सडक बाटो	महाकाली लोकमार्गको करिब ७२ किलोमिटर सडक दार्चुला मुकामसम्म सञ्चालनमा छ । त्यसैगरी ग्रामीण सडकका रुपमा खलंगा काटै खार धुलिगडा देथला गोकुलेश्वर करिब ५२ किलोमिटर सडक पनि हाल सञ्चालनमा रहेको छ । त्यसैगरी महाकाली करिडोरको दार्चुला तिंकर सडक सदरमुकामदेखि करिब २६ किलोमिटर पिपलचौरीसम्म सडक यातायात सञ्चालनमा रहेको छ । महाकाली किनारमा भर्तौला उकु सडक करिब ११ किलोमिटर, पनेबाजदेखि गुरौंसम्मको करिब अढाइ किलोमिटर, गोकुलेश्वरदेखि तल्चोरासम्मको करिब २ किलोमिटर, पनेबाजदेखि मौरेभिट्टासम्म करिब १ किलोमिटर, पनेबाजदेखि औतालेकसम्मको करिब २ किलोमिटर, बगौरादेखि ओखडानीसम्म करिब १७ सय मिटर, गोकुलेश्वरदेखि पारिवगडसम्मको ३० किलोमिटर, होपरीदेखि सिप्टी सल्याडीसम्मको करिब १ किलोमिटर, थालिगाडदेखि निसिलसम्म करिब ५ किलोमिटर अवरुद्ध हुनसक्छ ।
	जिल्लामा रहेका नेपाल टेलिकमका १५ वटा टावरहरु रहेको छ ।
विद्युत	जिल्ला भित्ररहेका विद्युत प्रसारण गर्ने करिब ४००० पोल तथा विद्युत प्रसारण गर्ने ९० स्थानमा ट्रान्समिटर क्षतिग्रस्त भई विद्युत सेवा अवरुद्ध हुनेछ ।
खानेपानी	जिल्ला भित्र रहेका २३९४४ घरधुरीमा सुलभ आधारभूत ९२ प्रतिशतले पानी खान पाएको यि घरधुरी मध्ये ३० हजार (२० प्रतिशत) प्रभावित हुनेछन्।
स्वास्थ्य संस्था	भुकम्पबाट प्रभावित हुन सक्ने भण्डै ९ स्थानीय तहमा रहेका २ जिल्ला अस्पताल शैया ३० क्लिनिक १० स्वास्थ्य चौकी ४०, उप स्वास्थ्य केन्द्र ०, डाक्टर(८)नर्स अनमी १०२, अ.हे.व. हे.व ११४ जिल्ला आयुर्वेद स्वास्थ्य केन्द्र १, रहेकोमा ६५ प्रतिशत स्वास्थ्य संस्था प्रभावित हुनेछन् ।
विद्यालय	जिल्ला भित्र रहेका माध्यमिक विद्यालय : ४५ आधारभूत विद्यालय : २८२ बाल विकास केन्द्र: २५० (समुदायिका : २५० उच्च मा.वि.: २५ प्राविधिक विद्यालय CTEVT : ४ क्याम्पस : ७ मध्ये ८० प्रतिशत प्रभावित हुन सक्नेछ ।
घर भवन	<ul style="list-style-type: none"> ● जम्मा घरधुरी: २४९०६माटोको जोडाई भएको ईटा/ढुङ्गा: १९०२३ घरधुरी ● सिमेन्टको जोडाई भएको ईटा/ढुङ्गा: ५००१ घरधुरी ● काठको फ्ल्याक: १९१ घरधुरी ● अन्य: ३८९ घरधुरी <p>श्रोत: जिल्लाको वस्तुगत विवरण २०७४</p>
जग्गा जमिन	जिल्ला भित्र रहेका खेतियोग्य जमिनमा प्रत्यक्ष असर नपरे पनि सिंचाईका संरचनाहरुमा भने असर पर्न सक्छ ।
पुल	महाकालीलोकमार्गमा पर्ने भर्तौला खोला र काकडी खोलामा रहेको पुलमा क्षति पुग्ने र यसले सदरमुकामसम्मको सडक यातायात अवरुद्ध हुनेछ । साथै गोकुलेश्वर लटिनाथ क्षेत्रमा पर्ने जामडीगाडको पुल, बलाचको पुलमा क्षतिपुगि मार्मा क्षेत्रको यातायात समेत बन्द हुनेछ । त्यसैरी मार्माको रेल पहिरोमा सुख्खा पहिरो गई सडक थप अवरुद्ध हुने र

	सदरमुकाम क्षेत्रमा घरहरु भत्केर आवातजावत अबरुद्ध हुनेछ ।
Social, Cultural and Economic सामाजिक ,सास्कृतिक तथा आर्थिक	
धार्मिक स्थान	सुर्मा भवानी, महादेव मन्दिर, दुर्गा भवानी, लटिनाथ, मष्टामाण्डौ, हटिनाथ, गौरी, मालिकार्जुन, लटिनाथ, गलैनाथ, हुनैनाथ, भगवती, डुडुरी, धुरा, कैलपाल, कालिछिन, दुर्गा, सम्पाल, महादेव, ब्रम्हदेव, मालिकार्जुन, लटवाव, छिपला केदार, कोल्से, मष्टामाण्डौ जस्ता धार्मिक स्थानहरु भुकम्पका कारणहरु प्रभावित हुनेछन् ।
पर्यटकीय स्थल	अपिहिमाल, ब्रम्हदह, उकुको भग्नावशेष, धर्मिगुफा जस्ता पर्यटकीय क्षेत्रमा समेत प्रभाव पर्न सक्नेछ ॥
व्यापारिक महत्वका स्थानहरु	सदरमुकाम क्षेत्रमा रहेको बजार, गोकुलेश्वर बजार, लटिनाथ बजार लगायत जिल्लाका अन्य साना बजार क्षेत्रहरुमा भौतिक संरचना भत्किन गई जनजीवन थप प्रभावित हुनेछ । ।
थप जटिलताहरु	भुकम्पका कारण सिमावर्ती क्षेत्रमा रहेको भारतको धौलिगंगा जलविद्युत आयोजना र शैल्यशिखर नगरपालिका वडा नम्बर १ बलाचमा रहेको चमेलिया जलविद्युत आयोजनाका ड्यामहरु, सुरुङहरुमा प्रभाव परि नदीहरुमा भुकम्प आउने तथा त्यसबाट नदी किनारमा थप समस्या सिर्जना हुनसक्ने देखिन्छ ।
सामाजिक आर्थिक	अधिकांश मानिसहरुको पेशा कृषिमा निर्भर भएका तथा केही ज्याला मजदुरी गर्ने र केही जागिर गर्ने रहेका छन् । साथै यो जिल्लामा २०७४अनुसार ५३ प्रतिशत जनसंख्या गरिवीको रेखामुनि रहेको छ । स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण: २०७४
Politicalराजनैतिक	
राजनीतिक तथा प्रशासनिक विभाजन	जिल्लाको सदरमुकाम खलंगा,, निर्वाचन क्षेत्र १, प्रदेश निर्वाचन क्षेत्र २, नगरपालिका २, गाउँपालिका ७
जिल्लाविपद् व्यवस्थापन समिति दार्चुला सक्रिय हुनेछ ।	सरकारी तथा सरोकारवाला निकायहरुमा लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले यी सबै निकायसँग संस्थागत सदस्यको रुपमा समन्वय गर्नुपर्नेछ ।
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी राहत प्रतिकार्यको क्षेत्रमा काम गर्ने अग्रणी संस्थाको रुपमा देखिनेछ ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटीले नेपाल सरकार र सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरि बृहत रुपमा प्रतिकार्यका गतिविधिहरु कार्यान्वय गर्ने छ । नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला शाखाद्वारा केन्द्रिय कार्यालय, जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र तथ सरोकारवाला निकायहरुलाई सूचना प्रदान गरिने छ । यसलाई रेडक्रसको अन्तर्राष्ट्रिय महासंघको प्रतिकार्य तयारी र व्यवस्थापनसँगको समानता हुने गरी गरिने छ । प्राथमिकता प्राप्त क्षेत्र तथा केन्द्रीत हुनुपर्ने गतिविधिहरु स्थापित गरिनेछ र जिल्ला स्थित सरोकारवालाहरुलाई सूचना गरिने छ ।

भाग- ३

१. विपद् परिदृश्य तथा योजना अवधारणाहरु:

विभिन्न प्रकारका प्रकोपबाट उत्पन्न हुने विपद्बाट प्रभावित जिल्लाको सूचीमा दार्चुला पनि रहेको छ । जिल्लामा हरेक वर्ष भुकम्प, आगलागी, पहिरो, हावाहुरी, हिमपात, असिना, जनावरको आक्रमण र सडक दुर्घटनाजन्य विपद्का कारण जनधनको क्षति हुने गरेको छ । नेपाल विश्वको भुकम्पीय संवेदनशीलता अनुसार ११औं स्थानमा रहेकोले यस क्षेत्रमा पनि भुकम्पका कारण आउने समयको अवस्था साथै अन्य नियमित भइरहने विपद्को समयमा मानवीय सहायतालाई प्रभावकारी रूपमा अधि बढाउन आवश्यक रहेको छ । त्यसैले जिल्लामा विपद्को सामना गर्ने क्षमता अभिवृद्धिका विभिन्न कार्यक्रम र योजनामध्ये आपत्कालीन समयमा मानवजीवनको रक्षा र महत्वपूर्ण सम्पत्तिको संरक्षण गर्ने उद्देश्यका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखाले Earthquake contingency Plan तयार गरि शाखाका महत्वपूर्ण दस्तावेजको रूपमा स्वामित्व ग्रहण गरेको छ ।

भण्डै ३७वर्ष पहिले गएको शक्तिशाली भुकम्पबाहेक अन्य ठूला भुकम्प दार्चुलामा गएको छैन । तसर्थ भुकम्प प्रतिकार्यको अनुभव पनि छैन तर Humanitarian Country Team (HCT) and key partners engaged Durham Universityले गरेको अध्ययन अनुसार नेपालको मध्य तथा सुदुर पश्चिम भागमा भुकम्प जान सक्ने सम्भावना रहेको तथा भुकम्पको इपिसेन्टर समेत दार्चुला आसपास हुने सम्भावना देखाएकाले ठुलो मात्रामा जनधनको क्षति हुनसक्ने अनुमान गरेको छ । HCT को प्रतिवेदनलाई आधार मान्ने हो भने भुकम्पको प्रतिकार्यको लागि राम्रो तयारी गर्नु पर्ने देखिन्छ यदि त्यसो भएन भने जिल्लामा रहेको स्रोत साधनको व्यवस्थापन र परिचालनका साथै प्रतिकार्य नै प्रभावकारी नहुन सक्छ ।

विपद्को समयमा विपद् प्रभावितको जीवन र बहुमूल्य सम्पत्तिको संरक्षण तथा सुरक्षा गरी मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका साधनस्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त तरिकाले मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका कार्यलाई संस्थागत रूपमा प्रबर्द्धन गर्नु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ ।

क्षेत्रगत उद्देश्य: भुकम्पका कारण चपेटामा परेका मानिसलाई भेदभावरहित ढङ्गले उद्धार गरी सुरक्षित स्थानसम्म पुऱ्याउनु, उनिहरुलाई मानवीय सहायताका प्रतिकार्य गतिविधिहरु संचालन गर्नु र सबै क्षेत्र तथा सरोकारवालासँग प्रभावकारी समन्वय गरी, सूचना सङ्कलन, विश्लेषण र प्रवाहको प्रभावकारी व्यवस्था गर्नु यसकोमुख्य उद्देश्य हुनेछ । योजनाका समष्टिगत उद्देश्य निम्नअनुसार हुने छन् :

- भुकम्प प्रभावितहरुलाई विना भेदभाव उद्धार गर्नु र सो क्रममा विशेषगरी महिला, बालबालिका, जेष्ठनागरिक, अपाङ्गता, सुत्केरी तथा गर्भवति महिला भएका व्यक्तिलाई प्राथमिकता दिएर उद्धार गरी जीवन बचाउनु ।
- घाइतेको प्राथमिक उपचार गरी आवश्यकतानुसार अस्पताल पुऱ्याउने व्यवस्था मिलाउनु ।
- भुकम्प पछि हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति कम गर्ने उपाय अपनाउनु ।
- प्रभावितहरुलाई सुरक्षित अस्थायी आश्रयस्थलमा पुऱ्याउने र मानवीय सहायताका लागि आवश्यक प्रतिकार्यका गतिविधिहरु संचालन गर्नेव्यवस्था मिलाउनु ।
- विपद्को समयमा सरकार, दातृ निकाय, सबै क्षेत्र, सहयोगी संस्था तथा नागरिक समाजविच समन्वय कायम गर्नु
- नियमित रूपमा अनुगमन गरी सबै विषयगत क्षेत्रहरुलाई पृष्ठपोषण दिनु ।

Humanitarian Country Team (HCT) and key partners engaged Durham universityले गरेको अवस्थाको आंकलन

प्रभावित हुन सक्ने जिल्लाहरू	भक्तपुर, चितवन, धादिङ, गोरखा, काठमाडौं, काभ्रेपलाञ्चोक, ललितपुर, लमजुङ, नुवाकोट, सिन्धुपाल्चोक, अछाम, अर्घाखाची, बागलुङ, बाजुरा, बाँके, बारा, बर्दिया, डडेलधुरा, दैलेख, दाङ, दार्चुला, धनुषा, दोलखा, डोल्पा, डोटी, गुल्मी, हुम्ला, जाजरकोट, जुम्ला, कंचनपुर, कास्की, कैलाली, कालीकोट, कपिलवस्तु, महोत्तरी, मकवानपुर, मनाङ, मुगु, मुस्ताङ, म्याग्दी, नवलपरासी, ओखलढुंगा, पाल्पा, प्यूठान, रामेछाप, रसुवा, रौतहट, रोल्पा, रुकुम, रुपन्देही, पर्वत, पर्सा, सल्यान, सिन्धुली, सुर्खेत, स्याङ्जा, तनहुँ
मृत्यू	लगभग २ लाख ८० हजार जना
घाइते	लगभग ३५ लाख जना
विस्थापित	लगभग ७८ लाख जस मध्ये ४० लाख महिला, २५ लाख वयस्क, १३ लाख बालबालिका, (० देखि १४ वर्ष सम्मको) २० लाख ६ हजार, ६५ वर्ष माथिको २ लाख ३३ हजार (अपाङ्गता भएका व्यक्ति सहित) ३७ लाख पुरुष २२ लाख वयस्क, १४ लाख बालबालिका (० देखि १४ वर्ष सम्मको) २० लाख ६ हजार ६५ वर्ष माथि (२० लाख ८० हजार अपाङ्गता भएका व्यक्ति सहित)
योजना आंकलन	<ul style="list-style-type: none"> ३० देखि ४० दिनसम्म धेरै जसो प्रभावित जनसंख्याले अन्य निकायबाट सहायता पाउने छैनन् । प्रभावित हरुको साहायताको लागि देश भित्र रहेका स्रोत र साधनको मात्र उपलब्धता हुनेछ । सामान्य र सहज आपूर्ति मार्गहरू प्रयाप्त छैनन् किनभने आन्तरीक मार्ग ४ देखि ६ हप्ता सम्म प्रयोग गर्न सम्भव नहुन सक्छ । आर्थिक कारणले गर्दा हेलिकप्टरको उपलब्धता र प्रयोग कम हुन सक्छ । यदी ठुलो मात्राको भुकम्प हो भने प्रभावित मानिसहरू लामो समय सम्म बाहिर नै बस्नेछन् वा उनिहरू सामान्य अवस्थामा फर्किने छैनन् । नेपालको प्रभावित क्षेत्रको विपरित भारतको क्षेत्र पनि प्रभावित भयो भने त्यहाँबाट आउने सहयोग पनि कम हुन्छ । नेपाल भित्रको प्रतिकार्यको काम राष्ट्रिय स्तरमा हुन सक्दैन र अन्तराष्ट्रिय सहयोग आउन पनि समय लाग्छ । अन्तराष्ट्रिय समन्वय देश बाहिरबाट सुरु हुन्छ । अन्तराष्ट्रिय सहयोग प्राप्त गर्न ढिला हुन सक्छ किनभने अन्तराष्ट्रिय उडानहरू भारतबाट मात्र सम्भव छ ।
मौसम	- वर्षा (जुन देखि सेप्टेम्बर) - चिसो (डिसेम्बर देखि फेब्रुवरी)

Source: Report of HCT

DARCHULA POPLATION 2011

VDC/ Municipality	HHs	Total	F	M
Mahakalai Municipality	4526	21231	11069	10162
Sheleshikhar Municipality	4021	22060	11589	10471
Lekam	2851	14838	8084	6754
Api Himal	1085	6779	3400	3379
Baysh	1919	10347	5482	4865
Naugad	2616	15874	8250	7624
Marma	2508	14956	7688	7268
Malikajurn	3096	15581	8342	7239
Dunhu	1982	10818	5716	5102
Darchula Total Pop	24604	133274	69669	63605

भाग-४

परिचालन हुने क्षमता र स्रोतहरु (जिल्ला शाखाको क्षमता)

विवरण	उपलब्ध संख्या
राष्ट्रिय विपद् अनुक्रिया टोली सदस्य (NDRT)	४ जना
जिल्ला विपद् अनुक्रिया टोली (DDRT)	२५ जना
लेखाजोखा (DDRT)	२५ जना
आवास (DDRT)	छैन
खानेपानी तथा सरसफाइ (DDRT)	छैन
राहत (DDRT)	छैन
सामुदायिक आपत्कालिन उद्धार समुह (CBERT)	छैन
प्राथमिक उपचार प्राथमिक उपचार प्रशिक्षक आधारभूत प्राथमिक उपचारक खोज तथा उद्धार प्रशिक्षक विपद् व्यवस्थापन प्रशिक्षक	४ जना ५० जना छैन
स्वयंसेवक व्यवस्थापक	२ जना
रेडक्रस प्रचार प्रसार, सुरक्षित पहुँच र ट्रेसिङ्ग सेवा प्रदायक	४ जना
विपद् व्यवस्थापन तालिम प्राप्त उद्धारक	छैन
परियोजना प्रस्ताव लेखन प्रशिक्षक	छैन
समुदायको अगुवाइमा पूर्ण सरसफाइ प्रशिक्षक	छैन
CBERT प्रशिक्षक	छैन
खोज तथा उद्धार कार्य दल सदस्य	छैन
भुकम्प पूर्वसूचना कार्य दल सदस्य	छैन
आपत्कालिन आवास निर्माण	२ जना
उपशाखा	१२ वटा
विषयगत उपसमितिहरु	७ वटा
सहयोग समिति	२ वटा
कर्मचारी	२ जना

जुनियर सर्कल	४५ वटा
यूवा रेडक्रस सर्कल	४ जना
आजीवन सदस्य	५४९
विशिष्ट सदस्य	छैन
यशष्कर सदस्य	२ जना
एम्बुलेन्स जिल्ला शाखाद्वारा संचालित	छैन
एम्बुलेन्स उपशाखाबाट संचालित	छैन
भवन जिल्ला शाखा	३ वटा
भवन उपशाखा	२ वटा
रक्तसञ्चार सेवाको भवन	१ कोठा
जेनेरेटर	छैन
गैह्रखाद्य सामग्री	५० सेट
लेभल ए आधारभूत खोज उद्धार प्रतिकार्य सामग्री	छैन
ऋद्यभ्त् खोज उद्धार प्रतिकार्य सामग्री रबर बोट सहित	छैन
CADRE समुह उद्धार सामग्री	छैन
रक्त भण्डारण दैनिक (आकस्मिक)	२ पिन्ट
आकस्मिक कोष (जिल्ला शाखा) सोधभर्ना हुने रकम	५० हजार
स्रोत: नेरेसो दार्चुलाजिल्ला शाखाको वार्षिक प्रतिवेदन २०७३	

भाग-५

१. विपद् प्रतिकार्य संरचना तथा काम कारवाहीहरू (जिल्ला शाखाको कार्यपद्धति)

१.१ जिल्ला शाखाको जिम्मेवारी :

- स्वयंसेवक, पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरू सुरक्षित भए नभएको सुनिश्चित गर्ने।
- जिल्ला कार्यसमिति/विपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने । खोज तथा उद्धार कार्यका लागि सम्बन्धित उप शाखा लाई स्वयम सेवक र तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति परिचालन गर्ने गराउने ।
- विपद् परेको क्षेत्रको नजिकको उपशाखा, सहयोग समिति, तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्ति तथा जुरेस युरेसबाट पूर्ण जानकारी लिई २४ देखि ७२ घण्टा भित्र द्रूत लेखाजोखा (IRA) गरिसक्ने ।
- क्षतीको विवरणको आधारमा आवश्यकताको पहिचान गरी क्षमताको आंकलन गर्ने र थप स्रोत व्यवस्थापनकालागि तत्काल सम्बन्धित निकायहरूमा पहल गर्ने ।
- क्षतीको विवरणको आधारमा उद्धारका सामग्रीहरू र जनशक्ति परिचालन गर्ने ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाइटी केन्द्रलगायत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र अन्य सरोकारवाला संघसंस्थासँग सम्पर्क, समन्वय गरी व्यवस्थापनका लागि पहल गर्ने ।
- विपद्को प्रतिवेदन बनाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी केन्द्रिय कार्यालयमा पेश गर्ने ।

१.२ उपशाखा/सहयोग समितिको जिम्मेवारी :

- तत्काल उपशाखाको बैठक बस्ने ।
- विपद् पर्ने वित्तिकै स्वयम सेवक तथा दक्ष जनशक्ति परिचालन गरी सर्वेक्षण र उद्धार कार्यगर्न स्थानिय तहसंग समन्वय गर्ने ।
- प्रारम्भिक द्रूत लेखाजोखा गरी विवरण जिल्ला शाखामा पठाउने ।
- स्थानिय तह संग समन्वय गरी सुरक्षित स्थानमा अस्थायी आवासको व्यवस्था मिलाउने ।
- जिल्ला शाखा, छिमेकी उपशाखा, सहयोग समिति र स्थानीय रुपमा क्रियाशिल संघसंस्थासंगप्रतिकार्यको लागि समन्वय गर्ने ।
- सरोकारवाला निकायसंग समन्वय गरी राहत सामग्री संकलनतथावितरणको व्यवस्थापन गर्ने ।
- विपद्को प्रतिवेदन तयार गरी जिल्ला शाखामा पठाउने ।
- स्थानीयतह तथा संघसंस्था, समाजसेवीहरूसँग सम्पर्क समन्वय गरी पारदर्शी रुपमा सेवा प्रवाह गर्ने ।
- विपद् पश्चात् हुन सक्ने महामारीजन्य सरुवा रोगहरूको व्यवस्थापनको लागि स्वास्थ्य निकायसंग समन्वय गर्ने ।

१.३ जिल्ला शाखा सभापतिको जिम्मेवारी :

- बैठक बोलाउन लगाउने
- बैठकको अध्यक्षता गर्ने
- रायसुझाव सहित निर्णय गर्ने
- संयोजकहरु तोकने र कार्यान्वयन गर्ने गराउने
- विपद् व्यवस्थापन समितिलाई सक्रिय गर्ने
- दातृ संस्थाहरुको खोजी गर्ने
- उप शाखा, केन्द्र तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसँग समन्वय गर्ने
- विभिन्न उपसमितिहरुले गरेको कार्यको अनुगमन गर्ने
- केन्द्रबाट प्राप्त नीति निर्देशन कार्यान्वयन गर्ने गराउने

१.४ उपसभापति :

- सभापतिको अनुपस्थितिमा सभापतिले तोकेको सबै काम गर्ने

१.५ मन्त्री:/सचिव

- सभापतिको स्वीकृति लिई बैठक बोलाउने
- प्रस्तावहरु पेश गर्ने
- बैठकको निर्णयहरुको अभिलेख राख्ने
- बैठकका निर्णयहरु कार्यान्वयन गराउने
- विपद्मा दैनिक कार्यहरु गर्ने गराउने
- तथ्याङ्कहरुको अध्यावधिक गर्ने
- प्रतिवेदन तयार गर्ने

नोट : मन्त्री वा सचिवको अनुपस्थितिमा उपमन्त्री वा उपसचिवले गर्ने

१.६ कोषाध्यक्ष:/उपकोषाध्यक्ष

- प्रचलित नियम अनुसार लेखा राख्ने/राख्न लगाउने
- लेखा प्रतिवेदन तयार गर्ने
- आर्थिक श्रोतको खोजी गर्ने
- स्वीकृत बजेट निकासा गर्ने

२. बिषयगत जिम्मेवारी:

क) जिल्ला शाखाले गर्ने प्रतिकार्यको काम विपद्को अवस्था, जिल्ला शाखाको भौतिक तथा स्वयंसेवकहरुकाक्षति आधारमा भर पर्ने छ ।

१ सुरक्षा र सुरक्षित

उद्देश्य: प्रतिकार्यमा प्रभावित जनसमुदाय तथा रेडक्रस कर्मी (स्वयंसेवक, कर्मचारी तथा दक्ष जनशक्ति) को सुरक्षको अकस्था सुनिश्चित गर्ने ।

मुख्य कार्य	जिम्मेवारी	विस्तृत गतिविधि
सञ्चार सम्पर्क गर्ने	मन्त्रि , सभापति	<ul style="list-style-type: none"> ● उपशाखामा सम्पर्क गरी मौजुदा अवस्था बुझ्ने । ● प्रतिकार्य अवधिमा हुन सक्ने थप जटिलताहरुको आंकलन गर्ने ।
यातायात पहुँच सुनिश्चित गर्ने	उपशाखाहरु	<ul style="list-style-type: none"> ● सम्पर्क व्यक्तिमार्फत सदरमुकामबाट प्रभावित क्षेत्रसम्म पुग्ने बाटोको अवस्था बुझ्ने, अवरुद्ध ठाउँको अबरोध हटाउन पहल गर्ने र प्रभावित क्षेत्रसम्म पुग्ने । ● वैकल्पिक मार्गको सम्भावनाहरु खोजी गर्ने ।
प्राथमिक उपचार गर्ने	उपचारक, तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	<ul style="list-style-type: none"> ● आफ्ना उपचारक, स्वयंसेवकहरुको प्राथमिक उपचार गर्ने र प्रभावित नभएका उपचारक, स्वयंसेवकबाट प्राथमिक उपचार प्रवाह गर्ने गराउने ।
खोज तथा उद्धार	मन्त्रि, सभापति	<ul style="list-style-type: none"> ● परिचालन हुने स्थान र संख्या र अवधि सुनिश्चित गर्ने । ● अवस्थाको बारेमा नियमित सुचना लिईरहने । ● क्षतिको अवस्था र स्वयंसेवकको उपलब्धताको आधारमा टोली परिचालन गर्ने ।

२. आपत्कालिन अवस्थामा प्रतिकार्य कार्यको निरन्तरता :

उद्देश्य: आपत्कालिन अवस्थालाई मध्यनजर गरि प्रतिकार्य प्रकृत्यालाई निरन्तर जारी राख्ने ।

मुख्य कार्य	जिम्मेवारी	विस्तृत गतिविधि
विपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बोलाउने	विपद् व्यवस्थापन समिति संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> ● स्वयंसेवक तथा पदाधिकारीहरुको अवस्था सुनिश्चित गर्ने ● अवस्थाको बारेमा जानकारी गराउने ● जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र र जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिबाट थप सुचना लिने ● जिम्मेवारीको बाँडफाँड गर्ने, जिम्मेवारी तोक्ने
जिल्ला शाखा तथा उपशाखा कार्यसमितिका पदाधिकारीहरुलाई जिम्मेवारी वाडफाँड	संयोजक, विपद् व्यवस्थापन समिति	<ul style="list-style-type: none"> ● उद्धार, स्वयंसेवक परिचालन, ● खानेपानी तथा सरसफाइ ● मनोसामाजिक परामर्श सेवा ● प्राथमिक उपचार ● सर्वेक्षण, राहत वितरण, आवास
अस्थायी आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्रको स्थापना गर्ने	कार्यलय प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> ● गोदाममा भएका सामग्री निकाल्न र तत्काल प्रयोगमा ल्याउन सकिने सामग्री निकाली प्रयोगमा ल्याउने ● उपलब्ध स्रोत र साधनको प्रयोग गरि अस्थायी आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्र निर्माण गरि संचालन गर्ने
सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	सभापति / मन्त्रि	<ul style="list-style-type: none"> ● सम्पर्क स्थान स्थापना गर्ने ● उपस्थित स्वयंसेवकको अभिलेख राख्ने ● घटनाको थप सुचनाहरु संकलन गर्ने ● प्राप्त सुचना सभापति, मन्त्रीलाई जानकारी गराउने ● अवस्थाको नियमित जानकारी DDMC/DEOC र नेरेसो केन्द्रलाई सम्प्रेषण गर्ने ● अवस्थाको आंकलन गरि नेरेसो केन्द्रमा थप सहयोग माग गर्ने

३. समन्वय:

उद्देश्य: विपद् परेका बेला जिल्ला शाखाबाट गरिने प्रभावकारी प्रतिकार्य तथा अनुगमन

मुख्य गतिविधि	जिम्मेवार ब्यक्ति	विशिष्ट गतिविधिहरू
नेरेसो उपशाखा केन्द्र तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय	सभापति र मन्त्री	<ul style="list-style-type: none"> ● सरोकारवाल निकायहरूको सम्पर्कसहितको सूचि तयार गर्ने ● समन्वय बैठकका लागि सम्पर्कमा रहेका सबैलाई पत्राचार गर्ने ● सरोकारवाला निकायहरूलाई संचार गर्ने ● बैठकहरूमा सहभागी हुने ● स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति र समुदायिक विपद् व्यवस्थापन समितिहरूसँग समन्वय गर्ने
विषयगत क्षेत्रहरू संग समन्वय	मन्त्री वा मन्त्री वाट तोकिएको व्यक्ति	<ul style="list-style-type: none"> ● जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र संग समन्वय गरी बैठकको तालिका तयार गर्ने । ● विषयगत क्षेत्रहरूको नेपाल रेडक्रसबाट प्रतिनिधि हुने गरि स्रोत व्यक्ति तोकने । ● आवास क्षेत्रको बैठक आयोजना गर्न सहरी बिकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय संग समन्वय गर्ने । ● सहरी बिकास तथा भवन डिभिजन कार्यालयको अनुपस्थितीमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति संग समन्वय गरि आवास क्षेत्रको बैठकको आयोजना गर्ने । ● बैठकबाट आवास समुहको प्रतिकार्य योजना बनाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने ।
सर्वेक्षण तथ्यांक संकलन तथा प्रतिवेदन संप्रेषण	कार्यालय प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्वेक्षण फारम तयार गर्ने । ● फारमका बारेमा अभिमुखिकरण गर्ने ● तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेखीकरण गर्ने ● सूचना संप्रेषण तथा प्रतिवेदन
उपशाखाहरूसँग समन्वय गर्ने	मन्त्री	<ul style="list-style-type: none"> ● आपत्कालिन अवस्थाको सूचना संप्रेषण गर्ने, ● बैठक वस्ने (स्वयम् सेवक, राहत सामग्रीको अवस्थाको जानकारी गराउन)

४. आपत्कालिन राहत

समग्र प्रतिकार्यका लक्ष्य

जिल्ला शाखाको आफ्नै पहलमा गरिने:

आपत्कालिन अवस्थामा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दार्चुला जिल्ला शाखाले ५० सेट गैरखाद्य सामग्री तथा अन्य आपत्कालिन सेवा प्रदान गर्नेछ ।

नेरेसो केन्द्रको सहयोग :

आपत्कालिन अवस्थामा नेरेसो केन्द्रको सहयोगमा दार्चुला जिल्ला शाखाबाट ३००सेट गैर खाद्य सामग्री तथा अन्य आपत्कालिन सेवा प्रदानगरिने छ ।

५) लेखाजोखा

उद्देश्य: आपत्कालिन अवस्थामा विपद्मा परेको समुदायको तत्कालको अवस्था र आवश्यकताको लेखाजोखा गर्ने(२४ देखि ७२ घण्टा भित्र)

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व/जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
प्रभावित क्षेत्रको स्थलगत सूचना संकलन गर्न रेडक्रस पदाधिकारी/स्वयंसेवक परिचालन गर्ने र प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित निकायमा पठाउने	मन्त्री तथा विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> शाखा/उपशाखाका पदाधिकारी,स्वयंसेवक र अन्य सहयोगी सहितको संयुक्त बैठक बस्ने स्थलगत सर्वेक्षण गरी प्रभावित क्षेत्रको पूर्ण विवरण लिने (उपशाखा र स्वयम् सेवकहरु परिचालन गर्न सकिने) स्थानीय सरकार, वडा कार्यालयसँग समन्वय गरी तथ्यांक संकलन गर्ने तथा वितरण तयार पारी तत्काल गर्न सकिने सहयोग उपलब्ध गराउने तत्काल आवश्यकता पहिचान गर्ने सहयोगी निकाय(अन्य सरकारी, विषयगत कार्यालय तथा गैरसरकारी संस्थाहरु) को सूची तयार गर्ने प्रभावकारी सञ्चार व्यवस्था मिलाउने (सञ्चार 	<ul style="list-style-type: none"> संचार सामग्रीहरु फाराम तथा प्रभावितहरुको पहिचान कार्डसरकारी निकायको स्वीकृति र सहयोगमा तयार पार्ने DDRT,NDRTतालीम प्राप्त स्वयंसेवक सुरक्षा निकाय, जुनियर रेडक्रस सर्कल/यूवा रेडक्रस सर्कल स्थानीय सरकार, वडा कार्यालयस्थानीय/सामुदायिक विपद् जोखिम व्यवस्थापन समिति आपत्कालिन खोज तथा उद्धार सामग्री

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व/जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
		सुविधा प्राप्त हुन नसक्ने अवस्थामा जनशक्ति परिचालन गर्न सकिने)	<ul style="list-style-type: none"> ● शिक्षक नायक
प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा	कार्यालय प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थानिय तह र वडा कार्यालयहरूसंग समन्वय गर्न उपशाखालाई खबर गर्ने । ● लेखाजोखा फारमको सुनिश्चितता गर्ने । ● लेखाजोखा टोली परिचालन भएको सुनिश्चित गर्ने । ● नियमित तथ्याङ्क संकलन गरी समष्टिगत प्रतिवेदन तयार गर्ने ● सभापति तथा केन्द्रिय कार्यालयमा प्रतिवेदन संप्रेषण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्वेक्षण फारम ● आर्थिक स्रोत ● स्वयमसेवक र दक्ष जनशक्ति
विस्तृत घर धुरी लेखाजोखा	सभापति कार्यालय प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> ● सरकारी निकायसंगको समन्वयमा मात्रै विस्तृत घरधुरी लेखाजोखा गर्ने ● जिल्ला विपद् व्यवस्थाप समिति संग समन्वय गर्ने । ● लेखाजोखा फारमको सुनिश्चितता गरी अभिमुखिकरण गर्ने ● लेखाजोखा टोलिको सूची तयार गर्ने । ● खटन परिचालन पत्र तयार गर्ने । ● उपशाखा तथा सरोकारवाला निकाय संग समन्वय र सहकार्य गर्ने । ● लेखाजोखा टोली परिचालन भएको सुनिश्चित गर्ने । ● संकलित तथ्याङ्कलाई समष्टिगत गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने ● सभापति तथा केन्द्रिय कार्यालयमा प्रतिवेदन संप्रेषण गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> ● सर्वेक्षण फारम ● आर्थिक स्रोत ● स्वयमसेवक र दक्ष जनशक्ति

६. राहत खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री

उद्देश्य: प्रभावित क्षेत्रमा गैरखाद्य सामग्रीहरू वितरण गर्ने

शाखा	लक्ष्य	परिणाम	गतिविधि
जिल्ला शाखा	भुकम्पभुकम्पबाटविस्थापित परिवारलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने ।	भुकम्पभुकम्पबाट विस्थापित, प्रभावित परिवारलाई करिव ५०परिवारले राहत प्राप्त गर्नेछन् ।	<ul style="list-style-type: none"> ● भुकम्पभुकम्पबाट विस्थापित परिवार लाई सुरक्षित स्थानमा उप शाखाका स्वयमसेवक, वडा कार्यालयका प्रतिनिधि तथा प्रहरीको सहयोबाट स्थानान्तरण गर्ने । ● सुरक्षित स्थानमा रहेका ५०विस्थापित परिवार लाई राहत वितरण गर्ने । ● थप विस्थापित परिवारहरूलाई सरोकारवाला निकाय संग समन्वय गरि राहतको व्यवस्थापन गर्ने ।
केन्द्रको सहयोगमा	भुकम्प बाट पूर्ण रुपमा विस्थापित परिवारलाई तत्काल राहत उपलब्ध गराउने ।	भुकम्पबाट विस्थापित परिवारलाई करिव ३००परिवारले राहत प्राप्त गर्नेछन् ।	भुकम्प बाट विस्थापित थप ३००परिवारका लागि नेरेसो केन्द्र बाट राहत माग गरी वितरण गर्ने ।

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व/जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
प्रभावकारी राहत वितरण गैह्र खाद्य	जिल्ला शाखा सभापति, मन्त्री, विपद् व्यवस्थापन समिति र उपशाखा	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रभावित क्षेत्रका उपशाखाहरू र सम्बन्धित वडा कार्यालयले संलकन गरेकोतथ्याङ्क संकलन गर्ने । ● तथ्याङ्कको आधारमा उपशाखालाई सामग्री पठाउने ● सामग्री वितरण स्थानीय राजनितिक दल र स्थानीय संघ/संस्थाको समन्वयमा गर्ने ● वितरणको तालीका तयार गर्नेश्रोत जुटाई 	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रभावित व्यक्तिहरूको पहिचान गरिएको रहत वितरण कार्डहरू ● वितरण गरिने स्थानको पहिचान ● आवश्यक बन्दोबस्तीका सामग्रीहरू ● वितरण भरपाईहरू

		<p>सामान खरिद प्रकृया मिलाउने</p> <ul style="list-style-type: none"> • सुरक्षाको सुनिश्चितता गर्ने, नजिकको सुरक्षा निकायबाट सुरक्षा माग गर्ने • राहत वितरण हुने स्थान, मिति, समय र सम्पर्क व्यक्तिसहितको सूचना प्रवाह गर्ने 	
खाद्य सामग्री	जिल्ला शाखा सभापति, मन्त्री, कोषाध्यक्ष	<ul style="list-style-type: none"> • अवस्थाको आंकलन गरि खाद्य सामग्री खरिद गर्न केन्द्रिय कार्यालयलाई अनुरोध गर्ने • बजार अनुगमन गरि सामग्री उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने • स्रोतको उपलब्धताको आधारमा खरिद प्रकृया अगाडी बढाउने • उपलब्ध सामग्रीहरूलाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरि वितरण गर्ने । • राहत सामग्री उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने र प्रभावित क्षेत्रसम्म पुर्याउने व्यवस्था मिलाउने 	<ul style="list-style-type: none"> • आर्थिक स्रोत • खरिद नियमावली • खरिद प्रक्रियार सञ्चारका काजगपत्रहरु

७. खोज उद्धार, प्राथमिक उपचार र रक्तसञ्चार सेवा:

उद्देश्य: विपद्को अवस्थामा खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार र रक्तसञ्चार सेवा संचालन गर्ने

क्रं सं	जिम्मेवार निकाय	परिणाम	गतिविधि
१	उपशाखा तथा	प्रभावितहरूले तत्काल खोज तथा	• जिल्ला शाखा अन्तर्गत रहेका खोज तथा उद्धार टोली, प्राथमिक उपचार टोली र स्वास्थ्य

	शाखा	उद्धार र प्राथमिक उपचार सेवा पाउने छन् ।	प्राविधिकहरुको सूचि तयार गर्ने ● प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचारक र स्वास्थ्य प्राविधिकहरु परिचालन गर्ने, स्वास्थ्य र स्वयम् सेवा सम्बद्ध अन्य निकायसँग समन्वय गरेर प्राथमिक उपचार गर्ने
२.	रक्तसञ्चार सेवा (निशुल्क)	कुनै पनि माध्यमबाट विपदबाट प्रभावित करीब १०जना घाइतेहरुलाई रगत उपलब्ध हुनेछ	● रक्तदान कार्यक्रम संचालन गर्ने ● रक्तसंचार केन्द्रमा रगत अग्रिम मौज्दात गरि राख्ने ● आवश्यक थप रगतको लागि क्षेत्रिय रक्तसंचार केन्द्र नेपालगंजसंग समन्वय गर्ने

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व / जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
आधारभूत खोज तथा उद्धार र प्रा.उ. सेवा संचालन गर्ने	संयोजक, स्वास्थ्य सेवा समिति	<ul style="list-style-type: none"> ● स्थानीय स्तरमा उपलब्ध आधारभूत खोज तथा उद्धार तालिम लिएका स्वयंसेवकहरुलाई स्थानीय सुरक्षाकर्मीसँग समन्वय गरि खटाउने । ● जिल्ला शाखा र उपशाखाका प्रा.उ. स्वयंसेवकहरुलाई परिचालन गरि घाइतेहरुको अवस्थालाई सुधार गर्न सहयोग गर्ने । ● जिल्ला शाखा र उपशाखाले खोज तथा उद्धारको क्षेत्रमा कार्य गर्ने अन्य निकायहरुलाई सहजीकरण गर्ने । ● स्थानीय सरकार र वडा कार्यालयका प्रतिनिधिहरुलाई अनिवार्य खोज तथा उद्धार कार्यमा सहयोगका लागि अपील गर्ने, उनीहरुले थालेका खोज तथा उद्धार कार्यमा आवश्यकता अनुसार सहयोग गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● आपत्कालिन उद्धार सामाग्री ● प्रतिकार्य निर्देशिका ● स्वयंसेवकहरु ● स्थानीय सरकार जनप्रतिनिधिहरु
गम्भिर घाइतेहरुलाई नजिकको स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकायसम्म पुर्याउन सहयोग गर्ने	प्राथमिक उपचार टोली संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> ● सडकको पहुँच, एम्बुलेन्सको अवस्था, स्वास्थ्य संस्था र स्वास्थ्यकर्मीहरुको अवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने एम्बुलेन्स लगायत अन्य सवारी साधनहरु परिचालन गर्ने ● स्थानीय प्राथमिक उपचार स्वयंसेवकहरु मार्फत स्थानीय स्तरमा रहेका स्वास्थ्य सेवा प्रदायक निकायहरुमा स्वास्थ्य उपचारका लागि सहयोग गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● जिल्ला तथा स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य प्रदायक निकायहरुको सूची सहितको प्रतिवेदन ● एम्बुलेन्स सेवा संचालन गर्ने निकायहरुको सम्पर्क सूची

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व / जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
		<ul style="list-style-type: none"> सुरक्षा निकाय र जनप्रतिनिधिहरूबाट आवश्यक सहयोग लिने 	
संकटासन्न समूहको हेरचाह गर्ने (गर्भवती, सुत्केरी, बालबालिका, वृद्ध, फरक क्षमता भएका व्यक्ति)	लैंगिक तथा समावेसी समिति संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> प्राप्त सर्वेक्षण अनुसार संकटासन्न समूह तथा तिनिहरूको आवश्यकता पहिचान गर्ने र प्राथमिकीकरण गर्ने पालिकास्थित महिला तथा बालबालिका शाखा, वडा कार्यालयसँग समन्वय गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> महिला तथा बालबालिका कार्यालय, पालिकामा रहेको शाखाबाट प्राप्त विस्तृत सर्वेक्षण तथ्यांक
खानेपानी सब डिभिजन कार्यालयसंग समन्वय गरि अस्थायी शौचालय निर्माण गर्ने	संयोजक, स्वास्थ्य सेवा समिति	<ul style="list-style-type: none"> उपशाखा तथा उपशाखाको स्वयंसेवकहरूबाट स्थानीय निकायहरूलाई (पालिका र वडा कार्यालय) अस्थायी शौचालय निर्माण गर्न आवश्यक/उचित स्थान पहिचानको लागि आवश्यक सहयोग गर्ने खानेपानीका स्रोतहरूको अवस्था आँकलन गरी बैकल्पिक व्यवस्था गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> आधारभूत उपलब्ध सुरक्षात्मक सामाग्रीहरू खानेपानीका स्रोत, लाइन र ट्याङ्कीहरूको तथ्यांक
मनोसामाजिक सेवा प्रदान गर्ने	मनोसामाजिक सम्बन्धी तालिम प्राप्त स्वयंसेवक	<ul style="list-style-type: none"> मनोसामाजिक सहयोग आवश्यकताको पहिचान गर्ने केन्द्रिय स्तरबाट तालिम प्राप्त जनशक्तिहरूको सूची तयार गरि परिचालन गर्ने आवश्यकता अनुसार मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> मनोसामाजिक परामर्श निर्देशिका र जनशक्ति तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको सम्पर्क सूची
		<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none">

द. आवास :

उद्देश्य: विपद्को अवस्थामा अस्थायी आवास निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने

क्रं सं	निकाय	परिणाम	वितरण/गतिविधि

१.	जिल्ला शाखाको आफ्नै पहलमा	आपत्कालिन अवस्थामा पूर्ण प्रभावित करीब ५०परिवारका लागि अस्थायी आवास निर्माणहुनेछ ।	प्रभावित करीब ५०परिवारलाई त्रिपाल वितरण गर्ने
२.	नेरेसो केन्द्र तथा अन्य	आपत्कालिन अवस्थामा पूर्ण प्रभावित करीब ३००परिवारका लागि अस्थायी आवास निर्माण हुनेछ ।	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रभावित करीब ३००परिवारलाई अस्थायी आवास वितरण गर्ने । ● अस्थायी आवास निर्माण गर्नको लागि नेरेसो केन्द्र तथा विल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिसंग समन्वय गरि नगद वितरण गर्ने ।
३	सरोकारवालको सहयोगमा	आपत्कालिन अवस्थामा पूर्ण प्रभावित सबै परिवारका लागि अस्थायी आवास निर्माण हुनेछ ।	प्रभावित सबै परिवारलाई अस्थायी आवास वितरण गर्ने अस्थायी आवास निर्माण गर्नको लागि उपलब्ध स्रोतवितरण गर्ने

क्रं सं	प्रतिकार्य गतिबधि	उत्तरदायित्व/जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप
१	आवास क्षेत्रको बैठक	मन्त्री वा सर्म्पक व्यक्ति	<ul style="list-style-type: none"> ● आवास क्षेत्रको बैठक आयोजना गर्न सहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय संग समन्वय गर्ने । ● सहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालयको अनुपस्थितीमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय सरकार र वडा कार्यालयसंग समन्वय गरि आवास क्षेत्रको बैठकको आयोजना गर्ने । ● क्षति, आवश्यकता, उपलब्ध साधन र स्रोतको आंकलन गर्ने । ● बैठकबाट आवास समुहको प्रतिकार्य योजना बनाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने । ● सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरेर सुरक्षाको प्रबन्ध मिलाउने

क्रं सं	प्रतिकार्य गतिबधि	उत्तरदायित्व/जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप
२	गोदाम व्यवस्थापन	जिल्ला शाखाका कोषाध्यक्ष र स्टोर किपर	<ul style="list-style-type: none"> स्थानीय स्तरमा रहेका भुकम्पले नभत्किएकाभवनको लिष्ट तयार पार्ने खुला चौर क्षेत्रको पहिचान गर्ने जनशक्ति परिचालन गर्ने सुरक्षा निकायसँग समन्वय गरेर सुरक्षाको प्रबन्ध मिलाउने
३	यातायात	संयोजक आर्थिक श्रोत परिचालन समिति ।	<ul style="list-style-type: none"> सडक, यातायातका साधन र चालकको अवस्था पहिचान गर्ने यातायात साधनहरुव्यवस्थापन तथा परिचालन गर्ने स्थानिय स्तरमा रहेका यातायातका साधनहरुको सुचि तयार गर्ने स्थानीयश्रोत साधनको परिचालन गर्ने स्थानीय सरकारसँग समन्वय गरेर यातायातको सुनिश्चितता गर्ने
४	रेकर्ड राख्ने	कार्यालय प्रमुख	<ul style="list-style-type: none"> जिन्सी खातामा चढाउने आवासका लागि चाहिने सामानको वर्गिकरण तयार गर्ने आवासको सामग्री लिष्ट तयार गर्ने अस्थायी आवास क्षेत्रको विवरण चुस्त राख्ने
५	सामग्री खरिद	संयोजक आर्थिक श्रोत परिचालन समिति	<ul style="list-style-type: none"> आर्थिक नियमावली लाई मध्यनजर गरि आवश्यक सामग्री खरिद प्रकृया अनुसार सामग्री खरिद गर्ने खरिद तथा रुजु र भुक्तानी गर्ने
६	आवास सामग्री हस्तान्तरण	संयोजक विपद् व्यवस्थापन समिति	<ul style="list-style-type: none"> सामग्री वितरण गर्न उचित स्थानको छनौट गर्ने सुरक्षाको प्रबन्ध मिलाउने सामग्री ढुवानी, वितरण गरी रेकर्ड राख्दै प्रतिवेदन पठाउने वितरण भरपाईहरुको व्यवस्था गर्ने

९. खानेपानी तथा सरसफाइ र स्वास्थ्य प्रवर्धन:

उद्देश्य: विपद्को अवस्थामा सुरक्षित खानेपानी उपलब्ध तथा सरसफाइका गतिविधिहरू संचालन गर्ने

क्रं सं	निकाय	परिणाम	वितरण/गतिविधि
१.			•
२.	नेरेसो, खानेपानी तथा सरसफाइ सवडिभिजन कार्यालय र युनिसेफ नेपालको सहयोगमा	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुसार शुद्ध खानेपानीका लागि पियुस, वाटरगार्ड वितरण गरिएको हुनेछ • अस्थायी शौचालय व्यवस्थ भएको हुनेछ • जनचेतना अभिवृद्धि भएको हुनेछ 	<ul style="list-style-type: none"> • आवश्यकता अनुसार शुद्ध खानेपानीका लागि पियुस, वाटरगार्ड वितरण गर्ने • अस्थायी आवास भएको क्षेत्रमा आवश्यकता अनुसार अस्थायी शौचालय निर्माण गर्ने । • जनचेतनामूलक कार्यक्रम र शैक्षिक सामग्रीहरू उपलब्ध गराउने र सो का लागि श्रोतको व्यवस्था गर्ने, स्थानीय सञ्चारमाध्यमहरूसँग यसका लागि समन्वय गर्ने
३		•	•

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व/जिम्मेवारी	विशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
शुद्ध खानेपानीको व्यवस्था	स्वास्थ्य सेवा समिति संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> • उपशाखा,जुरेस/युरेस, स्थानीय क्लब आमा समूह, सरसफाइसँग सम्बद्ध संघसंस्थाहरूको लिष्ट तयार गरी समन्वय गर्ने • पत्रचार गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> • धारा, पाइप, मुलहरू • पानी शुद्धिकरण गर्नका लागि वाटरगार्ड, अक्वाट्याब, पियुस
सरसफाइ व्यवस्थापन	स्वास्थ्य सेवा समिति संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> • सरसफाइसँग सम्बद्ध संघसंस्थाहरूसँग समन्वय • जुरेस/युरेसको परिचालन • स्थानीय संघसंस्थाको परिचालन 	<ul style="list-style-type: none"> • पलाष्टिकका बाल्टी, मग तथा सरसफाइ किटहरू
आवश्यक सामग्री खरिद	कोषाध्यक्ष र स्वास्थ्य	<ul style="list-style-type: none"> • बजारको सुनिश्चितता गर्ने • आवश्यक सामग्रीको सूची तयार गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> • जिल्ला शाखा तथा उपशाखाहरूको आपतकालिन कोष

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व/जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
	सेवा समिति संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> ● खरिद प्रकृया अपनाउने ● खरिद आदेश गराउने ● प्रकृया अनुसार सामग्री खरिद गर्ने ● खरिद सामग्री रुजु गर्ने ● खरिद सामग्रीको भूक्तानी दिने 	<ul style="list-style-type: none"> ● नेरेसोको आर्थिक नियमावली ● आवश्यक कोटेशनहरु
यातायातको व्यवस्था	आर्थिक तथा स्रोत परिचालन समितिका संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> ● सडक, साधनको सुनिश्चितता गर्ने ● ढुवानिको साधनहरुसंग सम्झौता गर्ने ● ढुवानिको साधनहरु मार्फत सामग्रीहरु ढुवानी गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● सम्झौतापत्रहरु ● आन्तरीक तथा बाह्य साधनहरु
सामानको भण्डारण	स्टोरकिपर	<ul style="list-style-type: none"> ● भण्डारण सामग्रीको जिन्सी खाता रेकर्ड अध्यावधिक गर्ने ● भण्डारको लागि स्थान निर्धारण गर्ने ● भण्डारण क्षेत्रको सुरक्षाको व्यवस्था गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● सामग्रीहरु राख्न उपयुक्त खुला र बन्द स्थानउपलब्ध गराउने
वितरणका लागि हस्तान्तरण	विपद् व्यवस्थापन समितिका संयोजक	<ul style="list-style-type: none"> ● सम्बन्धित विपद्ग्रस्त क्षेत्रमा ढुवानी र वितरण गर्ने ● रेकर्ड तयार गर्ने ● प्रतिवेदन तयार गरी सम्बन्धित ठाउँमा पठाउने 	<ul style="list-style-type: none"> ● जिल्ला शाखा तथा उपशाखाहरुसंग भएका सामग्रीहरु

१०. संरक्षण:

उद्देश्यः विपद्को अवस्थामा प्रभावित व्यक्तिहरु पहिचान गरि संरक्षण दिनु पर्ने संख्या यकिन पहिचान गर्ने

प्रतिकार्य गतिविधि	उत्तरदायित्व / जिम्मेवारी	बिशिष्ट कृयाकलाप	श्रोत साधन
प्रभावित व्यक्तिहरु र तिनका परिवारको तथ्याङ्क संकलन तालीम प्राप्त स्वयंसेवकवाट लिने जसबाट तत्काल हुने किसिमको सुरक्षा कति जनालाई दिनुपर्छ	<ul style="list-style-type: none"> ● जिल्ला शाखा/उपशाखा ● सभापति/उपसभापति/मन्त्री /सचिव/कोषाध्यक्ष ● संयोजक /लैङ्गिक तथा समावेशी समिति 	<ul style="list-style-type: none"> ● शाखा उपशाखा, सहयोग समिति र तालीम प्राप्त स्वयंसेवकसंयोजक /लैङ्गिक तथा समावेशी समिति ,एम्बुलेन्स सञ्चालन समिति र महिला तथा बालबालिका कार्यालय संयुक्त बैठक बस्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● प्रभावित व्यक्तिहरुको पहिचान गरिएको अभिलेखहरु ● तथ्याङ्क संकलन गर्नका लागि आवश्यक फारमहरु ● आवश्यक बन्दोबस्तीका सामग्रीहरु

तथ्याङ्क लिने र सम्बन्धित निकायमा जानकारी गराउने		<ul style="list-style-type: none"> ● स्थानीय सरकारको अनिवार्य उपस्थितिमा तथ्यांक अनुसारका व्यक्तिहरुको पहिचान र उनीहरुसम्म पहुँचको सुनिश्चितता गर्ने ● स्थलगत प्रतिवेदनका आधारमा वर्गीकरण गरी सुरक्षाको व्यवस्था मिलाउन सुरक्षा निकायलाई अनुरोध गर्ने ● सुरक्षित स्थानहरुको पहिचान गर्ने ● स्थानियतहहरुसंग समन्वय गर्ने ● जनचेतनामुलक गतिविधिहरु संचालन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> ● बितरण भरपाईहरु
--	--	--	--

१२. श्रोत परिचालन र संचार प्रवर्द्धन

क्याकलाप	बिस्तृत क्याकलाप	लक्ष्य मिति	जिम्मेवारी ब्यक्ति	आवश्यक रकम
समन्वय बैठक (शाखा तथा उपशाखा)	<ul style="list-style-type: none"> ● शाखा तथा उपशाखाका प्रतिनिधीहरुबाट आएका सूचनाहरुको आदान प्रदान ● आफुसंग भएका श्रोतको तथा गरेका गतिविधिहरुको बारे जानकारी 	२०७५ जेष्ठ	मन्त्री	बैठक कक्ष, रु. १००००
समन्वय बैठक (उपशाखा तथा स्थानिय तहमा)	<ul style="list-style-type: none"> ● शाखा तथा उपशाखाका प्रतिनिधीहरुबाट आएका सूचनाहरुको आदान प्रदान ● आफुसंग भएका श्रोतको तथा गरेका गतिविधिहरुको बारे जानकारी 	२०७५ जेष्ठ	उपशाखा सभापती	बैठक कक्ष, रु. १००००

१३. बन्दोबस्ती तथा व्यवस्थापन यातायात

उद्देश्य : प्रतिकार्य प्रकृया प्रभावकारी बनाउन बन्दोबस्ती तथा यातायातको चुस्त दुरुस्त व्यवस्था हुनेछ ।

कृयाकलाप	जिम्मेवारी व्यक्ति	विस्तृत कृयाकलाप	श्रोत
गोदाम घरको सुनिश्चितता गर्ने	जिल्लाशाखा , उपशाखा	<ul style="list-style-type: none"> उपशाखा तथा स्थानिय तहमा भुकम्पबाट सुरक्षित गोदाम घर रहन सक्ने भवनको पहिचान गर्ने, खुला स्थानको पहिचान गर्ने 	उप शाखा भवन सहकारी भवन सामुदायिक भवन खुला स्थानहरु
कर्मचारी व्यवस्थापन	जिल्ला शाखा , उपशाखा	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला शाखा तथा उपशाखामा रहेका काम गर्न सक्ने कर्मचारी तथा स्वयम् सेवकहरुको अभिलेख तयार गर्ने कर्मचारी र स्वयम् सेवकहरुका लागि अभिमुखिकरण गर्ने स्थानीय सरकार र वडा कार्यालयसँग समन्वय गरेर थप कर्मचारी र स्वयम् सेवकहरुको व्यवस्था गर्ने 	कर्मचारीहरु सहजकर्ताहरु स्वयम् सेवकहरु
राहत ढुवानी साधनको व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला शाखा	<ul style="list-style-type: none"> आपत्कालिन अवस्थामा प्रयोग हुने गरि ढुवानी साधनको पूर्व सम्झौता गर्ने । वैकल्पिक व्यवस्थाको खोजी गर्ने 	ट्रक,ट्याक्टर व्यवसाय समिति

१४. पूर्वतयारी प्राथमिकता

गतिविधि	विस्तृत गतिविधि	मिति	जिम्मेवार व्यक्ति	श्रोतको आवश्यकता
वैकल्पिक कार्य संचालन केन्द्रको पहिचान गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> स्थान छनौट गरी नक्शाङ्कन गर्ने, सामाग्री व्यवस्थापन गर्ने 	चैत्र २०७४	सभापती / मन्त्री	त्रिपाल, बाँस, डोरी/तार, किला/काटी, आरी, हथौडा, गल/गैती (२०,०००)
तालिम प्राप्त दक्ष जनशक्तिको विवरण अध्यावधिक गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> सुचि तयार गर्ने स्वयंसेवकको उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने 	हरेक ६ महिनामा	कार्यालय प्रमुख	

प्राथमिक उपचार र खोज तथा उद्धार पुनर्ताजगी तालिमको आयोजना गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सहभागी, प्रशिक्षक र स्थान छनौट गर्ने ● विषयवस्तु छनौट 	असार २०७५	कार्यालय	तालिम सामाग्री, प्रशिक्षक, बन्दोबस्ती (१,०००,००)
आपत्कालिन रक्त संकलन शिविर संचालन गर्न अभिप्रेरीत गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● आवश्यकता अनुसार शिविर संचालन गर्ने 			१०,०००
खोज तथा उद्धार, प्राथमिक उपचार सामग्रीको अवस्था विप्लेषण र अध्यावधिक गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सामाग्रीको सुची तयार गरी अभिलेख राख्ने ● थप सामग्री व्यवस्थापन गर्ने 	चैत्र २०७४	कार्यालय प्रमुख	५०,०००
वैकल्पिक गोदाम घर र सामग्री राख्ने खुला ठाउँको व्यवस्थापन गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● उचित स्थानको छनौट गरि क्षमता विप्लेषण गर्ने 	चैत्र २०७४	कार्यालय प्रमुख	१०,०००
सरोकारवाला निकायहरुको पहिचान गरि क्षमताको विश्लेषण गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● सरोकारवाला निकायहरुको सुचि तयार गरी क्षमता विश्लेषण गर्ने 	बैशाख २०७५	सभापती/मन्त्री	५०००
लेखाजोखा फारमको अभिमुखिकरण	<ul style="list-style-type: none"> ● स्वयंसेवक छनौट ● अभिमुखिकरण गर्ने 	जेठ २०७५	कार्यालय प्रमुख	फारम, सहजकर्ता (५०,०००)
कृत्रिम घटना अभ्यास गर्ने	<ul style="list-style-type: none"> ● स्वयंसेवक छनौट ● अभिमुखिकरण गर्ने 	जेठ २०७५	कार्यालय प्रमुख	५०,०००

१५. आपत्कालिल अवस्थामा खुल्ला स्थानको पहिचान :

क्र.स.	खुला स्थानको नाम	ठेगाना	क्षमता	स्वामित्व
१	लटिनाथ मन्दिरको प्राङ्गण	मार्मा ३	५०० जना	लटिनाथ देवस्थल क्षेत्र विकास समिति
२	मटेला खुला मञ्च	मार्मा २	१००	सार्वजनिक
३	बलाचको खुला मैदा	शैल्यशिखर १	२००	सार्वजनिक, कृष्ण मावि बलाच
४	गोकुलेश्वर विमान स्थल	शैल्यशिखर ९	३०००	नेवानि
५	जगनाथ कृषि सहकारी संस्थाको मैदान	शैल्यशिखर ५	५०	सहकारी संस्था
६	देथलीको मैदान	शैल्यशिखर ७	३०००	सार्वजनिक
७	ठूली सैनीको खुला चौर	शैल्यशिखर ९	१५००	सार्वजनिक
७	लाली खेल मैदान	लेकम ३	१०००	सार्वजनिक
८	धनगडा	लेकम ४	१३००	सार्वजनिक जग्गा
९	जैपुर मैदान	लेकम ५	५००	जैपुर मन्दिर व्यवस्थापन समिति
१०	मालिकार्जुन मन्दिर परिषर	मालिकार्जुन ३	५००	मन्दिर व्यवस्थापन समिति
११	न्वालपानी सैन	मालिकार्जुन २	२००	सार्वजनिक
१२	रानीबास मन्दिर परिषर	मालिकार्जुन ८	५०	मन्दिर व्यवस्थापन समिति
१३	उकु भग्नावशेष क्षेत्र	मालिकार्जुन ६	५०	सार्वजनिक
१४	धाप खेल मैदान	महाकाली ७	५०	मावि धाप
१५	खेट्टे बगर मैदान	महाकाली ५	१००	सार्वजनिक
१६	किम्तडी मैदान	महाकाली ५	५०	सार्वजनिक
१७	आर्मी चारमारी क्षेत्र	महाकाली ५	४०	नेपाली सेना
१८	डुम्पानी क्षेत्र	महाकाली ५	५०	सार्वजनिक
१९	डुङ्गरी मैदान	महाकाली २	१००	युवा क्लब
२०	कोट पुरानो विद्यालय क्षेत्र	महाकाली १	५०	मावि कोटकौतोली
२१	गर्खाबिन्डा क्षेत्र	दुहुँ ३	१००	मावि बारबाज
२२	ब्रह्म मन्दिर परिषर	दुहुँ ४	५०	मन्दिर व्यवस्थापन समिति